

Regionale afspraken en uitgangspunten doordecentralisatie beschermd wonen

Constaterende:

- De invoering van de visie van de commissie Toekomst Beschermd Wonen (commissie Dannenberg) uit 2015.
- Het voornemen van het Rijk om de verantwoordelijkheid en de middelen voor Beschermd wonen (BW) met ingang van 2022 door te decentraliseren naar alle gemeenten en niet langer alleen naar centrumgemeenten. In 2026 wordt geëvalueerd of dit ook gebeurt voor de Maatschappelijke opvang (MO).
- Het organiseren van verplichte regionale samenwerking voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang, gericht op een regionaal vangnet van passende voorzieningen voor deze kwetsbare inwoners.
- Het advies van het landelijke expertiseteam Doordecentralisatie Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen (15 juni 2019).
- De nieuwe Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) gericht op regionale afspraken bij de inkoop van jeugdhulp, beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

De regionale afspraken in regio Noordoost Brabant Oost:

- Vastgelegd in het regionale koersdocument Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid en de bijbehorende ontwikkelagenda;
- Vastgelegd in de centrumregeling Wmo 2020-2023.

Overwegende dat,

- De gemeenten in de regio Noordoost-Brabant Oost gezamenlijk verantwoordelijk willen blijven voor het regionaal palet van maatschappelijke opvang, beschermd wonen voorzieningen en bemoeizorg.
- De lokale gemeenten zelf verantwoordelijk blijven voor lichtere ondersteuningsvormen, waaronder dagbesteding en begeleiding;
- De gemeente Oss als Centrumgemeente vanaf 2022 nog een (aflopend) rijksbudget ontvangt voor de huidige cliënten die gebruik maken van beschermd wonen.
- De gemeente Oss tot en met in ieder geval 2026 centrumgemeente blijft voor de Maatschappelijke opvang en daarvoor ook een centrumgemeentebudget ontvangt.
- Gemeenten in deze regio hun verantwoordelijkheid nemen om de basisvoorzieningen en randvoorwaarden lokaal op orde te hebben zodat inwoners met een psychische kwetsbaarheid zo veel mogelijk zelfstandig kunnen wonen met daar waar nodig integrale ondersteuning op alle leefgebieden.

Besluiten we regionaal de volgende aanvullende afspraken te maken:

Verantwoordelijkheden en taken:

1. Gemeenten in de regio Noordoost-Brabant Oost zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het regionale vangnet maatschappelijke opvang en beschermd wonen voorzieningen¹ en bemoeizorg. Oss blijft centrumgemeente voor deze voorzieningen.
2. Centrumgemeente Oss voert op basis van de centrumregeling het beleid, de inkoop, uitvoering en toezicht uit voor het regionale vangnet van maatschappelijke opvang en beschermd wonen voorzieningen en bemoeizorg.
3. Lokale gemeenten gaan de komende jaren bouwen aan een stevige lokale basis voor de integrale ondersteuning van inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Elke gemeente zorgt ervoor dat inwoners die zelfstandig met begeleiding kunnen wonen, niet doorstromen naar het regionale vangnet. We voorkomen met elkaar oneigenlijk gebruik van dure beschermd wonen en opvangvoorzieningen.
4. De werkwijze van de regionale toegang is erop gericht dat aanvragen voor beschermd wonen en opvang in eerste instantie lokaal worden opgepakt. Indien de hulpvraag de lokale ondersteuningsmogelijkheden overstijgt, komt een inwoner in aanmerking voor een voorziening van het regionale vangnet. Hierbij heeft de gemeente van herkomst procesregie totdat structureel² is voorzien in passende vorm van ondersteuning.

Financiële afspraken doordecentralisatie beschermd wonen

5. Gemeenten in de regio Noordoost Brabant Oost bekostigen in 2022 en 2023 gezamenlijk op basis van solidariteit de beschermd wonen voorzieningen van het regionale vangnet. Het gaat om dekking voor het tekort dat ontstaat op de begroting 'beschermd wonen' na aftrek van de middelen die de centrumgemeente ontvangt voor de zittende cliënten.
6. Lokale gemeenten bekostigen zelf de lichtere ondersteuningsvormen. Het betreft onder andere dagbesteding en begeleiding, maar ook wonen met ondersteuning. Als gemeenten besluiten hier gezamenlijk regionale voorzieningen voor te treffen, betalen gemeenten op basis van gebruik per deelnemende inwoner.
7. Het financiële model dat we hanteren bij gezamenlijke financiering van het regionaal vangnet beschermd wonen gaat uit van verevening op basis van inwoneraantal. Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:
 - In de periode 2021-2023 wordt er jaarlijks een uitgewerkte meerjarenbegroting voor beschermd wonen gemaakt. Deze wordt vastgesteld door het Poho Wmo;
 - Bij het vaststellen van de regionale meerjarenbegroting nemen de gemeenten de kosten voor lokale voorzieningen mee in hun overweging;
 - Bij de inkoop wordt gewerkt met een budgetplafond (per aanbieder vertaald naar een eenhedenplafond) om het risico op budgetoverschrijding te beheersen. Dit kan betekenen dat er wachtlijsten ontstaan als het budget ontoereikend is als gevolg van bijvoorbeeld minder snelle uitstroom of extra zorgvraag. Wanneer het aantal ingekochte plekken niet toereikend is, zal aan het Poho Wmo een voorstel met scenario's worden voorgelegd.

¹ voorzieningen met 24 uren toezicht of toezicht op afroep, beide met specialistische ondersteuning.

² Als de structurele oplossing is gerealiseerd, is ook duidelijk waar deze persoon komt te wonen en ingeschreven wordt in BRP. Bij tijdelijke oplossingen, onderzoeken wat leerbaarheid is e/o realisatie van passende oplossing, blijft persoon ingeschreven in herkomst gemeente. Op basis van zorgvragers in herkomst gemeenten, worden gelden verdeeld vanuit Rijk (nieuwe beschermd wonen klanten) e/o doorbelasting van regionale voorzieningen over deelnemende lokale gemeenten.

- De meerjarenbegroting voor beschermd wonen is inclusief de uitvoeringskosten voor de centrumgemeente voor het regionale vangnet (beleid, nieuwe regionale toegang, inkoop en administratie).
- In het laatste kwartaal 2022, wanneer er meer duidelijkheid is over het nieuwe verdeelmodel (van historisch naar objectief, de daadwerkelijke gevolgen van uitname WLz, de kostenberekening/het woonplaatsbeginsel en de herverdeling van het gemeentefonds), bepalen we opnieuw het verrekeningsmodel vanaf 2024.
- Wanneer door beleidswijzigingen medewerkers van de centrumgemeente die expliciet zijn aangenomen voor de uitvoering van regionale taken voor het vangnet niet meer inzetbaar zijn en contracten beëindigd moeten worden, zijn gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk voor de financiële gevolgen.
- Er wordt een reserve aangehouden van 15 %.

Spreiding voorzieningen:

8. We hebben oog voor de historische scheefgroei in de verblijfsvoorzieningen. Inwoners die gebruik maken van het regionale vangnet gaan zo veel mogelijk terug naar de gemeente van herkomst. Bij de inkoop van nieuwe voorzieningen behorend tot het vangnet e/o de realisatie van geclusterd wonen, wordt ingezet op een evenredige spreiding in de regio.

Sturing en monitoring:

9. Centrumgemeente Oss richt de monitoring van het regionale vangnet dusdanig in dat er inzicht ontstaat in trends, de doelgroep, de instroom en uitstroom en het gebruik van de regionale vangnetvoorzieningen per gemeente. Hierover wordt jaarlijks gerapporteerd aan het Poho Wmo.
10. We zetten met elkaar de komende jaren in op een stevige lokale basis van hulp en ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid, zodat we op termijn minder regionale opvang en beschermd wonen voorzieningen nodig hebben.
11. We maken afspraken over regionale en lokale monitoring.

Regionale samenwerking

12. We blijven samenwerken op basis van de afspraken in de centrumregeling Wmo 2020-2023 en de bijbehorende overlegstructuren.